

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Közgyűlés

(T. G.) Abony város történetében ne-
vezetes szerepet játszik a f. hó 18-án tar-
tott közgyűlés, melyen a képviselők igen szép
számban vettek részt, a mint azt a ki-
tűzött tárgyak fontossága meg is kívánta.

Az összes figyelem Lukács Gyula kép-
viselő amaz indítványára összpontosult,
melylyel az ujjvárosháza fölépítése tárgyában
terjesztett a közgyűlés elé.

Szépen átgondolt beszédben indokolta
meg javaslatát, felhozva ama körülménye-
ket, melyek az építkezés elodázását tovább
nem tűrhetik.

És a közgyűlés átérezve az indokolás
igazságát, a javaslat nagy horderejét és
megdönthetlenségét, egyhangulag kimondta,
hogy a mai kornak és egyéb fejlődés viszonyainak megfelelő ujjvárosháza építtessék.

Ez az egyhangulag meghozott határo-
zat méltó volt ugy a közgyűlés magas szín-
vonalon álló értelmiségéhez, cselekvési ké-
peségéhez, mint az indítványozó fenkölt,
nemes intenciójához.

Tisztelettel emelünk kalapot és üdvö-
zöljük a képviselő testület egységes akara-

tának ily impozáns nyilvánulását, hogy ál-
dozatot hozott a fejlődés szabad folyásának
és annak utjából egy nagy akadályt el-
hárított.

Az ujjvárosháza tehát meglesz, mely
— hisszük — méltó is lesz Abonyhoz,
mint a járás székhelyéhez — kívül is — be-
lül is.

Nem vélünk sérteni ezáltal semmiféle
érzéseket és intenciókat, és nem czélzatos-
ságból adunk kifejezést ama óhajunknak,
hogy vajha az abban berendezett hivata-
lokat egytől-egyig pontos, szorgalmas, elő-
zékeny s hivatásuk magaslatán álló egyé-
nek töltenék be.

A közgyűlés ezután megválasztotta a
bizottságot az építkezés keresztül vitelére,
melynek tagjai lettek: Aranyi Sándor, Bar-
kó István, Csupkay Ferencz, Egedi József,
Hay Károly, Hay Mór, Király János, Komá-
romy József, Korcz Pál, Kubicek János,
Lukács Gyula, Máthé József, Mészáros Ist-
ván, Palásthi Pál (bíró), Pintér Gyula, So-
modi István és Teszáry László.

Ez a bizottság lesz hivatva az építke-
zés keresztül vezetésének módozatairól ja-

vaslatot készíteni s azt a közgyűlés elé ter-
jeszteni.

A második tárgy a hivatal vizsgálatok
eredményéről fölvett jegyzőkönyv előterjesz-
tése volt, melyszerint a felsőbb hatóság a
hivatalok vezetésével több kifogás alá eső
tényeket konstatált, mint az adópénztári he-
lyiség czélszerűtlenségét, az adókezelők cse-
kély létszámát, az iktatóknál némi szabály-
talanságokat, a belvizek leeresztésénél levő
hiányokat stb., melyekre nézve Máthé Jó-
zsef jegyző adott felvilágosításokat.

Elnök előterjesztette Aranyi Sándor fő-
jegyző kérvényét, ki is — tekintettel elő-
haladott korára és szeméi gyöngülésére. az
íránt kérelmez, hogy szavazzon meg a köz-
gyűlés részére élethossziglan 600 korona
évi nyugdíjat, minek teljesítése után viselt
állásáról lemond, illetőleg nyugdíjaztatását
fogja kérni.

A közgyűlés figyelembe véve a kérvény-
ben felhozott okokat s méltányolva a főjegyző
hosszú időközön keresztül viselt buzgó hivata-
loskodását, Abony város fejlődési korszaká-
ban teljesített hazafias ténykedéseit, egy
hangulag elhatározta, hogy hozzá járul ahhoz,

TÁRCZA.

Forgács Fercsi.

Honnan jössz ily késő éjszaka gyermekem?
Mért vagy olyan levert? Igazat mondj nekem!
„Vashalmi csárdába tegnap betévedtem,
Hamis kártyásokkal pénzem elvesztettem“.

Tele van erszényed arannyal gyermekem.
Mért vagy oly bánatos? Igazat mondj nekem!
„Ellopták az este csillag paripámat,
Azért látszik úgy meg arczomon a bánat“.

Paripád ott nyerit az ólban gyermekem.
Mért vagy oly szomorú? Igazat mondj nekem!
„Ha tudni akarod, no hát tudd meg anyán:
Meghalt a szeretőm, szépséges jó Pankám“!

Kapsz még te szebbet is, jobbat is gyermekem.
Mért reszket a kezed? Igazat mondj nekem!!
„Száradjon el e kéz; ne mozduljon többet;
Ezzel lőttem agyon kedves szeretőmet“!

Rossz volt az a leány, meg is csalt gyermekem.
Mit akarsz? Hová mégy? Igazat mondj nekem!
„Megyek. Elbujdosom széles e világra;
Nem akarok jutni az akasztófára“!

Ha elmégy bujdosni széles e világra,
Milyen bucsu-áldást mondasz rám, anyádra?!

„Tőled kérjék számon ezt az ártatlan vért,
Pokol égessen meg gonosz rágalmadért“!

BÁCSI.

Lubomirsky szentjei.

— Irta: Crassus. —

Fent a Magas Tátra lábánál, a Hernád völgye
mentén és a poprádi sikon terül el a szepesi szász
atyafiak 24 bányavárosa

Nemes, kiváltságolt város egytől-egyig. Saját
bíráik alatt saját ősi jogaikkal éltek.

Palatinus uram ő kegyelme nekik nem paran-
csolt, külön főbírájuk volt a királyi tárnokmester.
Várispán, szolgabíró az ő nyakukra nem ült
soha, mert külön grófjuk volt: a szászok grófja.

Hanem ezekkel a derék emberekkel meg
történt még néhai, jó luxemburgi Zsigmond idejé-
ben, hogy a pénzsűkiben leledző, gavallér király
egy szép napon zálogba csapott városaik közül
tizenhárom lengyel Lászlónak.

Nosza hamar kiczövekeltek a határt, s az új
dominiumba beleült a lengyel starost (helytartó),
a ki ezentul az igazságot mérte nekik, s az adót
szedette tőlük 300 évnél tovább.

De becsületükre legyen mondva, hogy magya-
rok maradtak e 300 év alatt.

Még pedig tizenhárom próbás, nyakas kuru-
czok, kiknek fiait ott hullottak el Rákóczyért és a
magyar szabadságért a trencsényi mezőn, s a rom-
hányi sikon . . .

Van ennek a tizenhárom városnak tizenhárom
köszentje.

Hej, nevezetes köszöntek ezek!

Máig is hajba kapnak felettük a város atyái,
ha szóba kerülnek.

Nem hiába Lubomirsky szentjei!
Még ma is ugyancsak eláldják a csintalan
herczeg pogány mivoltát, ha megkérdi tőlük valaki
a szegény szenteknek siralmas krónikáját.

Pedig régi, majd kétszáz éves história ez . . .

Mind a tizenhárom városban ott áll a magas,
mészkből faragott szobor a templom előtt. Olyan
egyforma mind, mintha mintába öntötték volna
őket.

Hanem a kerítésük, a talapzatuk, az ugyan-
csak nagy árságban van.

Az egyház nem javíttatja, mert a város állít-
tatta. A városnak meg eszeágában sincs, mert
Lubomirskynak kellett volna megfizetni. Igaz, hogy
annak üthetik már bottal a nyomát . . .

Igy állanak elhagyatva, porladozva a szegény
köszöntek, várva a jobb időket.

I.

Anno Domini 1732. . . .

Itt kezdődik a história.

Ez év őszén küldte ugyanis Erős Ágost len-
gyel király herczeg Lubomirsky Szaniszlót starost-
nak a szepesi bányavárosba.

Huszonöte éves fiatal ember volt a herczeg.
Telvo életkedddel, kalandvágygyal.

A rococo világ szülöttje, korának gyermeke
volt ő.

Elmés, jó kedvű gavallér, hanem fölöttébb
léha.

Kölonben ezt már a szokás, a nevelés, a kor
szelleme hozta magával. Benne volt a levegőben
a hölgyek érzélgős romantikája, s a félelem és
gáncs nélküli lovagok léhasága.

Képzhetni, hogy érezte magát a francziás
műveltségű világi a szigorú erkölcsű, nyakas szá-
szok között, kik amugy is elzárkózott családi életet
élnek. (Ma is „kozopiner“-eknek csufolják őket.)

hogyan teljes nyugdíjban részesüljön, vagyis a mostani fizetését, 2000 koronát, mint nyugdíjat élvezhesse. Kerek összeget nem szab meg a közgyűlés, de minthogy teljes nyugdíjat csak 40 évi hivataloskodás után nyerhetne, a jelenleg esedékes nyugdíj illetményét 2000 koronára kiegészíti,

Előterjesztett Dakos László kérvénye, belsőségének — melyet a várostól vett — átíratása tárgyában, — a közgyűlés a kérvénynek helyt adott.

Föl lett olvasva a helybeli r. kath. iskolaszék megkeresése községi jellegű tanyai iskolák felállítása iránt, — véleményezés végett a községi iskolaszéknek adatott ki.

Fölvastatott Pethes Kálmán kérvénye irnoki állás elnyerése iránt, — üresedés nem lévén, a kérvény nem teljesített.

Fölvastatott Szabó Endre, „Néplap” szerkesztőjének felszólítása, községi népkönyvtárak felállítása iránt; a legközelebbi közgyűlés elé lesz terjesztve.

Végül Varró József volt községi szolgakérvénye olvastatott föl, segélyezés iránt. Öt hónapon át 10—10. korona segély szavatolt meg.

A párbér kérdés.

A párbér megváltás ügyében a képviselőtestület r. kath. tagjai f. hó 21-én tartották megelőzetes értekezletüket, melyen vagy 20 képviselő vett részt.

Az értekezletet Palásthy Pál bíró, mint az értekezlet összehívója nyitotta meg, felkérve a jelen lévőköt, hogy egy elnököt, alelnököt és jegyzőkönyvvezetőt válasszanak.

Az értekezlet elnökül Palásthy Pált, alelnökül Király Jánost, jegyzőkönyvvezetőül Máthé Józsefet választotta meg.

Palásthy Pál elnök előterjeszti, hogy a r. kath. lelkészi hivatal megürülése alkalmával idő-

Hát még ha hozzá-vesszük, hogy jövetelét számos, közbeszédben forgó, pikáns adoma olázte meg, mely a lengyel főúri körökből szivárgott ki.

Egy pár hét alatt arra a meggyőződésre jutott Lubomirsky Szaniszló, hogy őt a szászok kezdik „be nem venni”.

Hivatalos dolgokban valóságos automata-emberek veszik körül, privatim alig áll vele szóba valaki, szép, szöke szász hölgyeknek pedig még színét sem látja. (Kosaras vasrácsos ablakok vannak máig is a szepesi „bástya”-lakásokon.)

Kezdett a dolog neki nem tetszeni.

Unatkozott.

Az pedig baj, mert ha egy ilyen Lyon unatkozik, akkor gondolja ki a legbolondabbakat. . . .

Eljött a karácsony.

Hí leg, kemény tél volt.

A hóval fedett, öreg Szepesi vár leásított a lábánál levő helytartósági residentiára. Abban meg Lubomirsky sétált teremről teremre, ki-kibámulva a czinkarikás, ócska ablakon a csendes Várallyára.

Öt minden házban ünnepelnek. Karácsony estéjét ülik, talán mulatnak is.

Erre a gondolatra mérhetetlen keserűség fogta el a herceget. Eszébe jutottak a varsói fényes bálók, a sok dinom-dánom, a táncz, a muzsika, a bor.

Mindenesetre ez járhatott az eszébe, mert kikiáltott a mellék-szobába neki busult hangon: — Panuj! Bort, meg világosságot!

Fura kis emberke koczogott be egy ezüst kandelláberrel, melyet a nehézes tölgyasztalra helyezett. Pár perc múlva hozta a vert arany bilikomot, meg a nagy kanecőt színültig tokaji borral.

Lubomirsky levágta magát a medvebőrös kerevetre s a pislákoló gyertyák világába bámult. Panuj, — ki secretarius, komornyik, belső

szerű lenne a párbérkérdés megoldása. Ő az előzetes teendők tanulmányozására Király Jánost és Máthé Józsefet kérte föl, hogy a zeglédi hasonintézményt s az ottani viszonyokat tanulmányozzák. Fölkéri ennél fogva Máthé Józsefet a tapasztaltak előadására.

Máthé József a zeglédi tapasztalatokról kimerítő jelentést terjesztett az értekezlet elé.

Ismertette első sorban a minimális stólat; esketésért a rendesidőben vagyis mindennap mise után, 2 frt. máskor a lelkésznek külön 1 frt. jár, a vidéki esküvők ennek kétszeresét fizetik. Avatásért semmi.

Az egyszerű temetésért jár 1 frt. 60 kr. ebben benne van kántor díj és harangozás, valamint a harangozó díjja. Ha a bucsuztató 12 sornál több, minden sorért 25 kr. jár a kántornak. Úgy szintén a díszes temetéseknel beszédért s egyebekért a papnak külön díj jár.

Az egyenes stólit az egyház pénztárába folynak.

Oda folyik be a párbér is, mely páronként 5—6 korona, mely minden évben az egyház tanács által állapittatik meg, az egyház szükségleteihez mérten.

Párbért még azon családtag is fizet, a ki nőtlen vagy hajadon, de természetesen felpárbért.

Ezek előterjesztése után indítványozza, hogy a képviselő testület kath. tagjai és az iskolaszék egyesülve, vegye kezébe e fontos kérdés megoldását. De nehogy kifogás tétessék ez ellen, hogy ez a testület önként alakult meg, — hivatásuk össze népgyűlés, a mely megbízná őket — mint bizottságot az ő képviselőivel s az egyezkedés keresztül vitelével, egyszóval a r. kath. egyház anyagi ügyeivel kapcsolatos teendők rendezésével és kezelésével addig, míg a siker esetén az egyháztanács meg nem alakul.

Kivánatosnak tartaná az aránylagos teherviselést s ezt különösen figyelmébe ajánlja az értekezletnek s kéri ezt elvül kimondani.

Az egyezkedés keresztül vezetésével a népgyűlés által 3 tagból álló bizottság választatnék.

Ezeket az értekezlet elfogadta, és megbízta elnököt, hogy a Julius 1-én, vasárnap délelőtt

titkos tanácsos, udvarmester, szóval minden volt egy személyben, — kurta, deres bajuszát rángatva sunyi ábrázattal vigyorgott rá.

Ismerte az urát jobban, mint a katufrékja zsebeit.

Tudta, hogy mi bántja. Oda is tapintott rögtön egy halk sóhajjal a fájós oldalára:

— Hej, hej! Varsói arany napok!

Lubomirsky összereszt, felállott, majd csendes hangon szólott:

— Hozz még egy serleget, Panuj!

A secretarius kifelé csoszogva még egy sóhajjt bocsátott utnak:

— Hej, hej! Lazienszky Mária!

A herceg szemé fellángolt és fenéig hajtotta a serleget. . . .

— Megfagy az ember ebben a jégvilágban, — vélekedett Panuj visszajövet.

Azután odatelepedett a kandalló mellé. . . .

— Hallod-e, szolgám, hívasd fel a várallyai bírót, Justitoris uramat, egy kis beszélgetésre.

— Nem jön az most száz aranyért sem, hisz karácsony este van.

— Dehogy nem. Okvetlenül feljön, ha én hivatom. Nézz csak utánna!

Panuj morogva ment ki, a herceg meg néma csendben nagy léptekkel mérte le s föl a termet.

Nem sokára halk kocogás zavarta meg, s belépett a várallyai bírót, az ősz Justitoris, nyusztprémes bekecsben.

Magas, szikár, szigorú arcú patriárcha, villogó kék szemekkel.

— Hiyattál herceg?! Itt vagyok.

— Hozott Isten! Ül le! Unatkoztam, kéretelek egy kis beszélgetésre.

Justitoris elpirult.

— Csalódsz, uram, ha bennem jó társalgót vélsz feltalálni, s igen kérek, ha fontosabb ügyünk

11 órára nép gyűlést hívjon össze a városház udvarára.

Ennek a gyűlésnek tárgya lesz a nép képviselőinek, valamint az egyezkedő 3 tagú bizottság megválasztása.

A három tagú bizottság egyik tagjául Komáromy József jelöltetett ki, ki ezidőszent Bpsten tartózkodik üdülés végett. A viszonyoknak vele való közlésére Máthé József és Lukács Gyula felkértek, kik pénteken Komáromyhoz Bpstre utaztak.

Lukács Gyula 5 tagú egyezkedő bizottság választását javasolta, ami egy kis vitát idézett elő, azonban eldöntetlen maradt Ezzel az értekezlet véget ért.

* * *

Az, hogy 3 vagy 5 tagú bizottság választassék annyiban lényeges, hogy az öt tagú bizottság tárgyalása nehezkébb ugyan, de viszont a r. kath. hívek minden osztálya képviselve lenne abban s így a közönség érdeke nagyobb befolyást nyerne.

Fontos abban a dologban az, hogy ezen bizottsági tagoknak teljesen független, erős karakterű egyéneknek kell lenniök, hogy semerre meg ne tántorodjanak, privát érdekek ne befolyásolják őket, a kitűzött céltól el ne vezetessenek, az ügy vezetésében szilárdan megálljanak, helyesen mérlegeljék az adózó nép érdekeit, és képesek legyenek az egyházi hatóság álláspontjának mérlegelésére és mélynyolására.

Több mint 100 éve annak a legutóbbi cononika vizitációnak, mely a párpér ügyet és a lelkész és egyéb egyházi alkalmazottak fizetését meghatározta, rendezte, azóta nagyot változtak a körülmények s ideje most annak a mostani viszonyok szerinti megoldása, épen azért nagy tapintat és körültekintés kell ennek keresztülvezetésére nehogy túlzások által ismét meghiusoljon ez üdvös mozgalom.

Bármily csekély eredmény is jobb a semminél, mely akár az adózás arányosításánál, akár a stóloris javadalmazásnál éretek el.

Szerintünk az adózó híveket három osztályba kellene osztani, — 1., a napszámos osztály, mely fizetne párbér megváltás czimén 1. frtot. 2., a zselérek (ház és kisföldbirtokosok) osztálya, mely fizetne

nines, bocáss vissza családom körébe, hisz karácsony estéje van.

— Ez az, ez az, — hebegte Lubomirsky — ezt mond meg nekem. Justitoris, miért kerültök ti engem, mint a belpoklost? Miért húzodtok előlem a kapualjba, ha szemben találkoztok velem az utcán? Miért nem látok én köztetek derült arcot, vidámságot? Miért nem mutatjátok meg nekem asszonyaitokat, lányaitokat, miért rejtitek el őket rácsos ablakok, zárt ajtók mögé? Erre felelj nekem őszintén, Justitoris!

— Jó uram! Te főúri körben születél, ott is nevedtedél. Sohasem fogsz te minket megérteni. Mi nem születünk udvaroncoknak. Szabadok volt az eleink, szabadok vagyunk mi is. A mi fejünk, a mi térdünk meg nem hajol senki előtt. Hogy miért rejtjük el asszonyainkat és lányainkat a kíváncsi világ elől? Mert ők a mi kincseink. Az ő tiszta erkölcsük a mi büszkeségünk. . . . Mi nem barátkozunk az idegennel, mert létünk fennmaradásunk titka faji tisztaságunk. . . . Miért vezetnők asszonyainkat, lányainkat elődbe? Te, a főúr, a világfi mit keresnél az egyszerű polgárnök között. Élvet, muló örömet, hitvány vásári komédiát, mely azok becsületét veszi el, kikkel közölök érintkezel. Nőink becsülete lételünk alapja.

Ne haragudj, herceg, őszinte beszédemért. Jó éjszakát!

Justitoris felemelt fövel hagyta el a termet. Lubomirsky felugrott s földhöz vágta a keze ügyébe eső bilikomot.

— Fennmaradásuk titka, becsület, kincs. Miket beszélt ez nekem itt össze-vissza, hallod-e, Panuj!

Panuj a kandallónál ült, s kezét dörzsölgette a jó melegben:

— Hej, hej! Varsói arany napok!

(Vége köv.)

2. frtot és 3., a kisbirtokosok osztálya, mely 4. frtot fizetne.

Ez által a szegényebb sorsú napszámosokon nagy könnyítés történnék, mert a mostani párbérnek még egy harmadát sem fizetné. Még a zsellérek sem fizetnének annyit, mint most.

Csupán a kisbirtokosok osztálya fizetne valamivel többet e mostani párbérenél, mely 3 frt 52 kr-ra rug, de azt az áldozatot meghozhatnák minden megerőltetés nélkül a teherviselés arányosítása szempontjából.

Nem akarunk elébe vágni semmi féle illetékes kombinációknak, de az így befolyandó összegből még a kezelési és behajtási költségre is jutna, kivált ha ama méltányos intézkedés léptetnének életbe, hogy a hátralékok után mérsékelt kamatok és végrehajtási költségek is szedtetnének, mert miért fizesse az ily nemű kiadásokat az, a ki kötelezettségének pontosan eleget tesz, viszont a fizetések rendesebb befizetésére serkentené az adózókat.

Könnyítve lenne az adózókon az által is, ha a fizetések részletekben — p. o. évenként négy részletbe történnék.

Hát biz ezek meg fontolást és gyors intézkedést igényelnek és meg is érdemelnék.

T. G.

† Huszár Antal.

F. hó 17-én óriási részvétel mellett temették el városunk róm. kath. lelkészét.

A temetési szertartás délután 3 órakor vette kezdetét, melyet Agócs János váci apát-kananok végzett e környékbéli papság segédletével.

A közönség a plebánia tágas udvarán nem tért el úgy hogy a templom melletti tér és a templom dombja is teljesen megtelt gyászoló közönséggel. A rendet Sári csendőr őrsparancsnok tartotta fenn, mert bizony más különben lehetetlen lett volna a lelkésznek az udvarba való bejutás.

Abony város képviselő testülete majdnem teljes számban megjelent s a ravatalra diszes koszorút helyezett „Abony város közönsége — tisztelete jeléül“ — felirattal, mely mellett még igen sok diszes koszoru pompázott.

Az ev. ref. egyház Szánthó Elek lelkész vezetése alatt az összes tanítók által volt képviselve.

Rithnovszky kántor búcsuztatójának elhangzása után négyes fogatú diszkocsira emelték a nehéz kettőskoporsót, melyet a közönség beláthatatlan tömege s a fogatok végtelen hosszú sora követett. A gyászkocsit a boldogultnak Emília nővére, Br. Harkányi Frigyes kocsiján s ennek kíséretében kísérte ki az öreg temetőbe, hová a templomnak összes harangjainak zugása között érkezett meg a holttest.

Itt egy rövid ima elmondása után a Tallyán féle kápolna sirboljába helyezték el ideiglenesen, míg sirboltja, a Hunyady féle sirbolt közelébe el nem készül.

Agócs apát kananok hosszabb szép beszédben méltatta az elhunytnak a hit szolgálatában kifejtett érdemeit és 37 évi lelkészkedésének eredményét.

* * *

A boldogult apát-plebános igen szépen emlékezett meg több jótékony intézményekről.

Végrendeletileg a következő intézkedéseket tette.

Halála után lelki üdvéért évenként szolgáltatandó szent-mise alapítványra a váci káptalanak 200 frtot hagyományozott. Boldogult szüleiért 200 frtot, összes elhunyt véreiért 200 frtot, mely misék Abonyban lesznek végzendők.

A váci egyházmegyei pénzalap javára 200 frtot, a semináriumi alapra 200 frtot, a Szent-István társulatnak 200 frtot, a Szt-László társulatnak 50 frtot, Jézus szent gyermekéje társulatnak 50 frtot, az abonyi munkaképtelen özvegyeknek kiosztás végett 100 frtot, az abonyi kórház javára 100 frtot.

Mátyásföldi villáját nővére haszonélvezetére hagyta, valamint 3 pesti hazai takarékpénztári részvényét, illetve ezek jövedelmeit, kinek halála

után akként intézkedett, hogy ezen vagyoni eladassannak, abból rokonainak 17500 frt hagyomány kifizetessék, — kifizetessenek továbbá a következő kegyeletes hagyományok:

Az abonyi róm. kath. templom javára 1000 frt. Az abonyi róm. kath. iskola javára alapítványként 1000 frt, az iskola elköztöítése esetére ezen összeg az egyházat illetendi.

Az abonyi kórháznak 1000 frtot.

Az abonyi szegények pénztárának alapul 1000 frt.

Az abonyi lourdesi Boldogságos Szűz oltárának teljes díszben való mindenkor fentartására 500 forint.

A váci egyházmegyei ezinkotai templom javára 200 frt.

A hontmegyei zebegényi templomnak 200 frt évenként június 13-án Szent-Antal napján mondandó mise alapítványra.

A még fennmaradó vagyon két részre osztassék, egyik rész Bartucz Mihályt illetendi, (tévesen közöltük tehát a mult számunkban, hogy főhagyományos Bartucz Mihály) a másik rész ismét két részre osztassék, egyik rész a váci káptalan papi nyugdíj alapot, a másik rész a tanítók árváit illetendik.

Cselédeinek negyedévi bért hagyományozott s meghagyta, hogy a hol 37 évig szolgált, Abonyban akar nyugodni.

Nyugodjon tehát békében ott, kint az öreg temető árnyas fái alatt, az ott nyugvó hivei között, hová áldó emlékezete kísérte ki hiveinek és mindazoknak, kikkel jót eselekedett s kikerül még halála után sem feledkezett meg.

T. G.

Bizottsági gyűlés.

Az új városház építtetése tárgyában kiküldött bizottság f. hó 23-án tartotta meg alakuló gyűlését, melyet Palásty Pál nyitott meg, felolvastatta az erre vonatkozó közgyűlési jegyzőkönyvet s felhívja a gyűlést a szervezkedésre, egy elnök és egy jegyző választására.

A gyűlés elnökül Teszáry László főszolgabíró helyettes elnökül Palásty Pált, jegyzőül Mathé Józsefet, helyettes jegyzőül Temesközy Gerzsont választotta meg.

Elnök az elnöki széket elfoglalván, köszönetét fejezi ki megválasztatása fölött s üdvözli a képviselő testületet eme fontos tárgyban hozott határozatáért, mit jegyzőkönyvbe kíván venni. Ezután javaslatot tesz a teendők sorozatára és felállítására iránt.

Első sorban Kubicsék János emelt szót, kiemelve, hogy olyan városházra lesz szükség, mely minden tekintetben nem csak a mostani szükségleteknek, hanem hosszú időre való igényeknek megfelelően, hogy abban minden hivatal most és jövőbe is elférjen, abban üzlethelyiségek állítsanak, hogy azok jövedelme a költségek törlesztésére szolgáltassanak.

Lukács Gyula csatlakozik ehhez s annak magyarázatába bocsátkozik, hogy mi módon lehet azt keresztül vinni s a fedezet miből merítenék.

Mielőtt azonban a részletekbe bocsátkozott volna a gyűlés, egy albizottságot küldött ki a helyiség megállapítására, illetve az arra vonatkozó javaslat tételre.

Jövő gyűlést f. hó 30-án fogja tartani, melyen a hely kérdésében fog dönteni, illetve a képviselőtestület elé terjesztendő javaslatra nézve megállapodni.

Kegyeltes ünnepély.

A váci egyházmegyei növendék papság egy küldöttsége jelent meg városunkban, szép emlékeztető társuk, Király Kálmán sirjához járulván, melyen elhelyezték kegyeltesük gyöngyvirágokból font diszes koszorúját.

Folyó hó 16-án a r. kath. templomban misét szolgáltattak elhunyt társuk lelkiüdvéért, melyen ők assistáltak Hirling Janos h. plebánosnak s a melyen Rithnovszky Antal kántor szebbnél-szebb

régi egyházi énekeket adott elő a templomot egészen megtöltő rokonság, tisztelők és hivek lelki épülésére.

Mise után a növendék papok, Gyenes Antal, Csizmadia Gyula és Gulyás Ferencz még hosszan imádkoztak az oltár lépcsőjén, aztán a boldogult rokonságától és családjá tiszteletől kísérve az új temetőbe vonultak, Király Kálmán sirjához, hol Gyenes Antal papnövendék mondott emelkedett szárnyalású, vallásos érzéstől áthatott szép beszédet, melyet kivonatossan itt közlünk:

Elhoztuk — úgy mond — a kegyelet koszorúját, Kedves Testvér! Megjelentünk sirdombod hantjainál, hogy kifejezzük holtod után is, mi voltál te nekünk, itt állunk, mert ide vonzott szívünk, itt állunk, mert ide hívott a kegyelet szózata, a mely mindnyájunk keblében lakozik, — él. Élted hajnalán szólított ki körünkben az Isteni gondviselés, élted hajnalán hagytad el rózsásnak képzett tövises pályát, hogy egy jobb, egy szebb hazában az örökkévalóság országában nyerj lakó helyet.

Tekintsünk a gyenge liliumra, mely ma még bimbó, holnap már dús illatot árasztó kinyílt virág és holnapután csak a száradt szirmok mutatják, hogy létezett. És ezzel szemben tekintsünk a századok viharait büszkén át élt cserre, a mely nem egy két napig él, hanem hosszú századokon át. Valjon melyik magasztalta, melyik hirdette létével jobban, hatásosabban az Istent, ki tudná megmondani? Senki. Beszédét ekként fejezte be. Mi pedig a kik téged felejtethetetlen testvér oly forrón szerettünk, kegyeltesünkkel velünk eleget tenni most letéve sirdombodra a váci növendék-papság koszorúját, ez után letérdeelve a boldogult üdvéért a jelenlevőkkel imádkoztak.

Király János közgyám vendégszerető házához távoztak, a honnét a haza vágyás sürgőssége végett a délutáni vonattal, elbucszva a családtól otthonukba utaztak, Gyenes Antal Kecskemétre, Csizmadia Gyula Felegyházára, Gulyás Ferencz Csongrádra.

Valóban megható az itt járt növendék-papok kegyeltesezésének nyilvánulása, kik letévének egy év nehéz tanulmányairól vizsgáikat, a szabadság első perczeit a baráti szeretetből fakadó emlékezetnek szentelték.

Előfizetési felhívás.

Az „Abony“ jövő számával a harmadik évfolyam III. negyedébe lép át, olyan idő, melyet még Abonyban egy lap sem ért meg még.

Nehéz viszonyok között mozgott idáig s nem tagadjuk, hogy bizony anyagi áldozatokkal is járt sokszor a fenntartása.

De él, mert életét sok ellentétes vélemények daczára jogosultnak tartjuk abból a szempontból, hogy minden sorunkkal a közügyet véljük szolgálni. A mint eddig, ezután is ez lesz törekvésünk s ehhez kérjük továbbra is városunk közönségének anyagi és erkölcsi támogatását.

Előfizetési ár: Negyed évre 2 korona, félévre 4 korona, egy évre 8 korona, mely a kiadóhivatalba küldendő.

Mély tisztelettel
a szerkesztőség és kiadóhivatal.

MI UJSÁG?

— **Kitüntetés.** Dolenszky Imre tiszteletes esperes-plebánost, az ujonnan fölszentelt váci püspök ez örömnapp fölszenteltetése emlékére pápai kamarássá nevezte ki.

— **Jótékonyág.** F. hó 14-én Úrnapján Gróf Keglevich Gáborné, a jótékonyágáról ismert öz. Blaskovich Albertné úrnő leánya, a szegény házbéli szegényeket megvendégelte.

— **Iskolai zárvizsgák.** A helybeli r. kath. iskolákban a zárvizsgák f. hó 21—23-ig bezárólag tartattak meg a szülők és tanúgybarátok élénk érdeklődése mellett. Az érdeklődők a tanítványok feleleteiből arról győződhetek meg, hogy a tanúgy jó kezékbe van letéve. A vizsgai eredmény általános jó.

— **Egyleti élet.** A függetlenségi 48-as kör házfölszentelési ünnepélye alkalmával utólagosan még a következő adományok érkeztek az egylet elnökének, Reikes Dánielnek kezébe: Váradi András 3 kor., 20 fill., Havas Ignác 2 kor., Varga Sándor 1 kor., Szabó János 1 kor., 20 fill., Váradi Pál 1 kor., 20 fill., ifj. Tóth Imre 1 korona, Fehér Lajos 1 kor., Buzás Péter 1 korona. — Az ünnepély összes bevétele 306 korona 33 fillér a kiadások levonásával maradt az egylet háztetele javára 240 korona.

— **Csendőrségünk szaporítása.** Helyi csendőrségünk létszámát a belügyminiszter 2 csendőrrel emelte föl, mely alkalommal a czeplédi és nagy-kőrösi csendőrség létszámát 1—1 csendőrrel apasztotta. E szerint csendőrségünk létszáma ez idő szerint nyolczra emelkedett.

— **Nyári táncmulatság.** Az abonyi kereskedő ifjuság 1900. július hó 1-én az „Erzsébet-Liget”-ben felerészben „Miron Ferenc szobor alap” és felerészben az „Abonyi izr. elemi iskola alap” javára tombolával egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 5 órakor. Személy-jegy 2 korona, család-jegy (3 személyre) 4 korona. A kulturális czélra fölfelvitések köszönettel fogadtatnak. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a „Társalgási Egylet” helyiségében tartatik meg. Ételek és italokról gondoskodva van.

— **Dankó Pista,** kinek szebbnél szebb dalait széles e hazában mindenütt éneklik, színházunkban ma este hangversenyt rendez 12 tagból álló dalos társaságával. Mint a kibocsátott műorból látjuk ez alkalommal legújabb szerzeményeit mutatja be, melyeknek szövegét Pósa Lajos, Gárdonyi Géza, Hegyi József s maga Dankó írta. A művészeti iránt nagy érdeklődés mutatkozik s látogattnak ígérkezik.

— **Szini előadás.** Árkosy Vilmos rendezése alatt, Miesey társulatából itt szünetelő tagok, f. hó 23-án egy előadást tartanak, színpadra hozták az „Anyósok” és a „Paraszt szívek” című 1—1 felvonásos vígjátékokat. Felfognak lépni Bácskay Lulesa Miesziné, Gömör, Torday, Árkosy, M. Nagy Mari stb. jeles színművészek. Az első előadás iránt némi érdeklődés mutatkozik, kíváncsiak voltak, ha ezt a fáradsukat siker koronázza.

— **Hangverseny.** A bpesti „Zene akadémia” kiváló növendékei Vajda Zsigmond népszínházi zenész és Nógrádi József az országos színművészeti akadémia végzett növendéke szíves közreműködésükkel július hó 8-ikán nagyszabású hangversenyt rendeznek az abonyi színházban. Közreműködnek még Békefi Pál, Váradi D. stb. A páholy ülésekre előjegyzések elfogadtatnak f. hó 25-től kezdve Rosenzweig Jakab ur órási irodájában, a hol minden ülésre előre jegyek is válthatók. E hangversenyre felhívjuk a közönség figyelmét, annyival is inkább, mert egyik közreműködő tag, Békefi Pál városunk szülötte, ki a zene akadémia IV.-ed éves növendéke, kiváló hegedű virtuóz s kinek tehetségét az állam is méltányolja, a mennyiben évi stipendiummal látja el tanulmányainak sikeres befejezésére. Volt már alkalmának pompás kezdetű játékában gyönyörködni is.

— **Post-Pilis-Solt-Kiskun vármegye** 1899. évi buza, rozs, árpa, zab és tengeri termése. Várnegyenk jelzett termelvényei a központi statisztikai hivatal kimutatása szerint a következőképen oszlanak meg. Termelt tavaszi buza: 10190 mm; őszi buza 1387019 mm; őszi rozs 1791294 mm; tavaszi rozs 22766 mm; őszi árpa 36978 mm; tavaszi árpa 833143 mm; zab 478983 mm; tengeri 1429290 mm.

— **Rablógyilkosság Czepléden.** Szebenyi Bóni 60 esztendősen öreg gazdálkodót e hó 18-án éjjel erős kopogtatás verte fel álmából. Nyissa ki, édes apám, hallatszott az ajtó mögül. Az öreg odaszólt a feleségének, hogy nyissa ki. Azt hitték, hogy a vejük akar bejönni hozzájuk s nagyon csodálkoztak, hogy ilyen szokatlan órában teszi látogatását. Az asszony ajtót nyitott, egy férfi lépett be. A sötétség daczára látta az asszony, hogy nem vejének nyitott ajtót, hanem egy idegen férfinak. E közben felkelt az ágyból az öreg Szebenyi is. — Mit akar kend? Kicsoda kend? kérdezte meglepetve. — A pénzed kell! — kiáltotta az éjjeli vendég és rávetette magát az öreg gazdára. Dátakolás közben a rabló revolvért rántott elő és szíven lötte Szebenyi Bónit. Ez összeesett és nyomban meghalt. A rabló aztán az asszony ellen fordult és keresztül lötte a karját. Még egy lövést tett s erre fölébredt Szebenyiék 13 éves leánykája, a ki hangozó sírásra fakadt. Ettől megijedt a gyilkos és elmenekült anélkül, hogy

valamit rabolt volna. Szebenyiék aznap adták el néhány disznót s a gyilkos, akit most a hatóság keres, nyilván a disznók árát akarta hatalmába keríteni. Pedig akkor nem is volt pénz a háznál, mert Szebenyiék csak 5 forint felpénzt kaptak a disznókra.

— **„Abony” — Párisban.** A párisi világ kiállítás magyar pavillonjának egyik termében van egy óriás nagyságu tábla, melyen az összes Magyarországon megjelenő lapok címei vannak rendben elhelyezve és pedig belül rendben, ez a körülmény az oka, hogy a mi lapunk is ott majdnem a legelső helyen áll, alig egy pár van előtte.

— **Edison-Színház** f. hó 30-án a Színkörben Benkő M. tanár két villanygép, el működő élő színjátékot mutat be életnagyságu eszelekvő alakokból 300 négyyszög lányai nagyságu 3000 gyertya fénnyel világítva. Az összes gépek vezetését és a mozgó élő fényképek bemutatását személyesen eszközli. A műsor igen érdekesnek ígérkezik, 31 külföldi jelenetet és élet képet mutat be.

— **Figyelmeztetés.** Általánosán elterjedt szokás a mai secessiók korban, hogy a sértett fél bosszúból, avagy esupán juxból felmeztelen és izlóst rontó alakokat ábrázoló levelező lapokat küldözgetnek a gyűlölt vagy kifigurázandó félnek. Nem ritka az sem, hogy a legundokabb tartalmu névtelen levelek találkoznak be magánosok és egyes családok hajlékaiba, egy időre megrontva ott a hangulatot és békességet. Azt hiszik az ípszék, hogy ezzel valami hőstettet visznek véghez. Szegény tatarok! Az elégtétel-vevésnek a legnyomorultabb módja ez eljárás, mert hiszen az illető alattomoskodásával e leggyávább szinben tünteti fel magát, midőn orvul nemtelen eszközökkel támad anélkül, hogy incognitóját leleplezni mérésezné. Magyar bátorság, hűt ennyire jutottunk?! Több oldalról e nelt panaszok alapján a koakoly hintők tudósására hoztuk mi, a kik a társadalmat az ily nemtelen háborgatásoktól is készek vagyunk védelmezni, hogy mihelyt egy ily hős sklibért körmeink közé kaparintunk, az összes odiumot az illető fejéhez verjük s tesszük felelőssé a lelkek nyugalma megzavaró aljas merényletéért. Hiszünk, amit tőlünk fog kapni, nem teszi ki az ablakába! Jó lessz e figyelmeztetést kétszer is elolvasni s megjegyezni, mert mi nem viccelünk! Azoknak pedig, akik még mindég kapnának a goromba tartalmu levelezőlapokból ajánljuk, hogy megtekintés nélkül dobják a tűz enésző gyomrába, a hős levelező pedig csak hadd költsön tovább, még nebuló szerű esintevésén rajta nem esipetjük.

— **Iparlovag.** Moskovicz Sándor nálunk is jól ismeri szélhámos pár évi tömlőcz által félbeszakított üzleti tevékenységének fonálát Czepléden ismét felvette s aránylag rövid idő alatt e téren eddigelé is meglehetősen sikert ért el. Egy budapesti cégtől mérleget, Groszman czeplédi fatereskedőtől épületfakat rendelt testvéröcsésének Vilmosnak a Budapest-szálló üzlettulajdonosának nevében és a kiszolgáltatót portékákat nyomban eladta. Azt hiszük, hogy Abonyt, régi működési helyét is meg fogja látogatni. Vigyázzunk!

— **A kínai forradalom képekben.** Transzválshegyei közt még ropog a fegyver, máris újabb világesemény köti le figyelmünket. A kínai emberirtó forradalom, amely legnagyobb izgalomba hozta a nagyhatalmakat, s amely könnyen végzetessé lehet Európa békéjére is. Ilyen események alkalmával tűnik ki leginkább a képes pol. napilapok nagy előnye a többi újságok felett. Ine, a Budapest máris megragadta az alkalmat, hogy megismertesse olvasóit a mennyeli birodalommal. Sikerült kivitelű illusztrációkban bemutatja Pekinget, a trónjavesztett kínai ceszárt, a ravasz anyacsászárnét, a lízadó boxereket, stb.; úgy, hogy az események folyásával egyidejűleg megismerkedünk az esemény színhelyével is, ugyszinte a főbb szereplőkkel. De a „Budapest” más tekintetben is becsülettel részolgal arra a közkezdveltségre, amely negyelszázados pályafutása óta állandóan kíséri. Gondosan szerkesztett, magyaros ízű élénk újság, amelyet megelégedésére járathat bárki. A kitünő hirszolgalaton kívül gondoskodik olvasóinak a szellemi szórakoztatásáról is. Így, a többi közt állandóan két érdekesítő regényt közöl, amelyek közül az egyik könyvalakban jelenik meg. Akinek olesó s jó pol. napilap kell: az most a félév alkalmával rendelje meg a „Budapest”-et. Előfizetési ára egy hónapra 2 korona, negyedévre 6 korona, félévre 12 korona. Az előfizetések a „Budapest” kiadóhivatalához (Budapest, IV., Sarkantus-utca 3. sz.) intézendők.

— **Lemészárolt keresztények.** A kínai zavargásokról minduntalan érkező hírek,

amelyek a napilapok hasábjainak egy részét megtöltik, mindinkább borzalmasabb részleteket foglalnak magukban. A kegyetlen és embertelen kínzások, amelyek napirenden vannak s amelyeknek a kínában élő keresztények százával esnek áldozatul, az olvasóközönségre — mint egy kitünő orvos mondja — igen rossz hatással vannak s végeredményükben különös ideges betegséget okoznak. E nem életveszélyes, de igen kellemetlen betegségnek egyedül és kizárólagos gyógyszere abban rejlik, ha a háborus híreket olvasók alkalmat keresnek és találnak arra, hogy kedélyük fölviduljon s hogy lelküket kellemes derű járja át. E czélra ez időszertint a Budapestben megjelenő s az egész országban elterjedt „Mátyás Diák” című éleztlap a legalkalmasabb, amely minden számában 25—30 karrikaturát közöl s amely a jó kedvtől pezsog és szikrázik. A „Mátyás Diák” (amelyből a kiadóhivatal készséggel küld mutatványszámokat) minden szombaton megjelen s előfizetési ára negyedévre 3 korona, megrendelhető a kiadóhivatalban, Sarkantus-utca 3. szám alatt.

— **Nyomdász tanulóknak** egy jó esélből való fiu — kiadóhivatalunkba — felvétetik.

NYILT-TÉR*)

Nyilatkozat.

Az „Abony” 25. számában Várady Jánostól megjelent közleményre kénytelen vagyok felelni, mert tartalma az igazsággal merőben ellenkezik, különösen a pénzkölesont illetőleg; mert igaz ugyan hogy pénzt vettem fel tőle, csak hogy azt a néhány frtot nem a sajátjából adta, hanem az ujszász-szolnoki tan. egylet pénztárából vettem fel kamat mellett, de nem házam vétele alkalmával. Ő mint ami egylet pénztárnoka köteles a hozzáfördülő tanítóknak kellő biztosíték mellett kölesőnőzni, mert az egylet pénze első sorban erre a czélra szolgál.

Valótlant csak ő irhat, aki, hogy a repulációján ejtett foltot tisztogassa, más magánügyeit — azt is ferde világításban — hozza a nyilvánosság elé. Az ilyen ember csak közmegevetést érdemel.

E sorokkal a vitát e téren befejezem.

HORVÁTH JÓZSEF.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a SZERK.

Szerkesztői üzenetek.

L. Gy. Budapest. B. levele szerint szívesen fogok eljarni, de egy kis türelmet kérek.

G. M. urnő Rékas. Igen szépen köszönöm a küldeményeket.

P. u. D. ó. Már engedjen meg kérem, de szerelmi közvetítésre még ez a rovat sem szolgálhat. Jobb lett volna, ha az említett ünnepeken még azt a „kék ruhás bájos Babát” bámulta, bemutatkozott volna neki s akkor megtudhatta volna „ezimét”. Azonban ha nem csalódom, az Ön és a Baba társadalmi helyzetük nagyon különbözök lehetnek.

A drága porosz szén helyett

vele minőségben vetekedő, de árban jóval jutányosabb

cséplőgépek, gőzekék, lokomobílok
valamint

kályhák fűtésére kiválóan alkalmas

TOJÁS BRIQUETTEKET
a kelenföldi gyárból legolcsóbban szállít a Magyar

ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Budapest, V., Erzsébet-tér 19. sz.